

w obronie
Ojczyzny

ŻOŁNIERZ

SPRAWDŹ, CO DAJE
CI WOJSKO

ŻOŁNIERZ ZAWODOWY	3
ŻOŁNIERZ TERYTORIALNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ.....	11
ŻOŁNIERZ DOBROWOLNEJ ZASADNICZEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ.....	14
WETERAN	18
SŁOWNICZEK POJĘĆ	21

ŻOŁNIERZ ZAWODOWY

Służysz:

1. w korpusie szeregowych – **NOWOŚĆ!** stopień starszego szeregowego specjalisty i starszego marynarza specjalisty;
2. w korpusie podoficerskim – **NOWOŚĆ!** podział na podoficerów starszych i młodszych;
3. w korpusie oficerskim.

NOWOŚĆ! Jeśli byłeś żołnierzem służby kontraktowej, teraz pełnisz służbę jako **żołnierz zawodowy służby stałej na czas nieokreślony**.

Zyskujesz:

FINANSE

- wynagrodzenie zasadnicze: szeregowi – **od 4560 do 4630 zł**, podoficerowie – **od 5160 do 6250 zł**, oficerowie – **od 6300 do 9240 zł**, generałowie – **od 11 400 do 17 750 zł**;
- trzynastą pensję;
- dodatki stażowe, specjalne, kompensacyjne i służbowe;
- dodatek motywacyjny dla podoficerów i szeregowych;
- dodatek za rozłąkę – w 2022 roku to **540 zł** miesięcznie – oraz zwrot kosztów przejazdu do rodziny, jeśli służysz poza miejscem zamieszkania;
- **NOWOŚĆ!** świadczenie motywacyjne – **1500 zł** dla żołnierzy ze stażem od 25 do 28 lat i 6 miesięcy oraz **2500 zł** dla żołnierzy ze stażem powyżej 28 lat i 6 miesięcy;
- nagrody uznaniowe;

- nagrody jubileuszowe przyznawane po 20 i więcej latach służby (w wysokości **od 75% do 300% miesięcznego wynagrodzenia wraz ze stałymi dodatkami**);
- wynagrodzenie za czasowe pełnienie obowiązków; **NOWOŚĆ!** przysługuje już po miesiącu pełnienia obowiązków;
- wynagrodzenie za służbę poza granicami państwa;
- należności za przeniesienie służbowe:
  - ryczałt za przeniesienie w wysokości **2280 zł**,
  - zasiłek osiedleniowy – od **2280 zł** w przypadku żołnierza, który osiedlił się bez rodziny, do **11 400 zł** w przypadku żołnierza, który przesiedlił się z rodziną,
  - ryczałt na pokrycie kosztów przejazdu,
  - zwrot kosztów przewozu urządzeń domowych;
- należności za podróże służbowe;
- prawo do zapomogi w sytuacjach losowych;
- zasiłek na zagospodarowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia wraz ze stałymi dodatkami; **UWAGA!** Zasiłek na zagospodarowanie przysługuje Ci, jeśli zostałeś powołany do zawodowej służby wojskowej. Możesz go dostać tylko raz;
- odprawę przy zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej; **UWAGA!** Po roku służby jest to 100% ostatniego wynagrodzenia z dodatkami stałymi, po 5 latach – 200%, a po 10 latach – 300%. **Jeżeli pełnisz służbę ponad 10 lat, wysokość odprawy wzrasta o 20% z każdym kolejnym rokiem.** Maksymalnie może to być 600% wynagrodzenia;
- **Jeśli studiujesz w wojskowej akademii**, od II roku studiów pełnisz służbę zawodową. **NOWOŚĆ!** Podstawą Twojego wynagrodzenia będzie najniższa pensja żołnierza zawodowego – **4560 zł**.
W zależności od posiadanego stopnia i roku studiów wynosi ono **od 100% do 120%**. Nowe przepisy nie obejmują studentów, którzy

przed 23 kwietnia 2022 r. byli na ostatnim roku nauki w uczelni wojskowej. **UWAGA!** Studenci wojskowi w czasie studiów mogą awansować do stopnia sierżanta.

UWAGA! W trakcie pięciu lat studiów wojskowych masz prawo do bezpłatnych: zakwaterowania, wyżywienia i umundurowania.

ZAKWATEROWANIE

- gwarancję zakwaterowania – **NOWOŚĆ!** możesz wybrać mieszkanie służbowe, miejsce w internacie lub comiesięczne świadczenie mieszkaniowe w wysokości **od 360 do 900 zł** na wynajem lokalu na własną rękę;
- korzystne zasady obliczania wysokości odprawy mieszkaniowej – sam wskazujesz dzień, według którego zostanie naliczona jej wysokość – **NOWOŚĆ!** Maksymalna wartość odprawy wzrosła z 80% do 100% wartości przysługującego Ci lokalu mieszkalnego.
- UWAGA! Małżeństwa! Jeżeli oboje jesteście żołnierzami zawodowymi**, możecie – każde osobno – otrzymać odprawę mieszkaniową, ale normy na dzieci są uwzględniane tylko w odniesieniu do jednego z was.
- UWAGA! Jeśli wcześniej byłeś funkcjonariuszem innych służb mundurowych**, masz prawo do odprawy mieszkaniowej (warunek – minimum 10 lat służby w wojsku).

URLOPY

- prawo do urlopów: wypoczynkowego, zdrowotnego, okolicznościowego, nagrodowego i przysługującego honorowym dawcom krwi;
- gratyfikację urlopową – co roku **1596 zł na osobę w rodzinie** (żołnierz, żona/mąż, dzieci). Przysługuje, jeśli żołnierz służył minimum 6 miesięcy. Jeśli oboje jesteście żołnierzami zawodowymi, gratyfikację na wspólne dzieci otrzyma tylko jedno z was;

- dopłatę do wypoczynku w ramach programu „Tanie wczasy”, a także bezpłatny wypoczynek dzieci na koloniach i obozach.

ZDROWIE

- **NOWOŚĆ!** **prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością** w placówkach wojskowych;
- badania profilaktyczne, szczepienia ochronne, świadczenia stomatologiczne;
- dopłaty do turnusów rehabilitacyjnych dzieci;

UWAGA! Jeśli zajmujesz stanowisko wymagające szczególnych predyspozycji zdrowotnych, np. jesteś pilotem lub nurkiem, masz prawo do dodatkowych badań i konsultacji specjalistycznych w sytuacji, gdy choroba nie pozwala na wykonywanie zadań służbowych.

EMERYTURA

- prawo do emerytury – po 15 latach służby dla żołnierzy, którzy rozpoczęli ją przed 31 grudnia 2012 roku, lub po 25 latach dla żołnierzy, którzy rozpoczęli służbę po 1 stycznia 2013 roku;
  - prawo do rekonwersji – przed odejściem z armii możesz skorzystać np. z doradztwa zawodowego oraz przekwalifikowania zawodowego.
- UWAGA!** Limit dofinansowania na kursy czy szkolenia wynosi obecnie **2736 zł** (60% najniższego uposażenia żołnierza zawodowego).
- Po 4 latach służby możesz liczyć na 100% limitu, po 10 latach – 200% limitu, a po 15 latach – 300% limitu. Z możliwości przekwalifikowania zawodowego możesz skorzystać przez 2,5 roku po odejściu ze służby.

ROZWÓJ

- możliwość podnoszenia kwalifikacji na studiach podyplomowych, których ukończenie jest wymagane do objęcia wyższych stanowisk. Od stopnia majora/komandora podporucznika wzwyż musisz mieć stopień naukowy doktora lub ukończone studia podyplomowe w uczelni wojskowej; aby zaś zostać generałem brygady/konradmiralem – podyplomowe studia polityki obronnej.
- NOWOŚĆ!** W przypadku studiów podyplomowych honorowane są przede wszystkim dyplomy uczelni wojskowych.
- UWAGA!** W niektórych przypadkach, np. medyków czy prawników, na równi są traktowane świadectwa lub dyplomy krajowych oraz zagranicznych szkół i uczelni;
- **UWAGA!** Możesz podjąć naukę we własnym zakresie na wybranym kierunku, o ile zajęcia nie będą kolidowały z Twoją służbą. Jeśli kierunek nauki jest zbieżny z wymaganiami na planowanym lub zajmowanym stanowisku, wojsko może sfinansować koszty nauki, a dowódca przyznać urlop szkoleniowy.
  - możliwość ukończenia na koszt armii kursów kwalifikacyjnych lub doskonalących, a także np. kursów prawa jazdy i nurkowych, języków obcych;
  - możliwość ukończenia kursów podoficerskich i oficerskich.
- UWAGA!** Pierwszeństwo mają odpowiednio szeregowi zawodowi oraz podoficerowie.
- NOWOŚĆ!** Jako szeregowy lub podoficer możesz korzystać ze wszystkich form kształcenia, aby podnieść kwalifikację, mimo że przepisy nie wymagają od żołnierzy tych korpusów posiadania tytułu licencjata/inżyniera lub magistra.

NOWOŚĆ! ZMIANY, KTÓRE CIĘ DOTYCZĄ:

SŁUŻBA

- Jako oficer, podoficer lub szeregowy pełnisz służbę na czas nieokreślony. **UWAGA!** Nie dotyczy to szefa Sztabu Generalnego WP oraz dowódców: rodzajów sił zbrojnych, wojsk i jednostek wojskowych, którzy obejmują stanowiska na jedną lub więcej kadencji.
- Pojawiły się nowe stopnie: **starszy szeregowy specjalista i starszy marynarz specjalista**. To zachęta do zdobywania wyższych kwalifikacji.
- **UWAGA!** Nadanie stopnia następuje w drodze mianowania. Wyjątkiem jest stopień szeregowego, który otrzymuje się na kwalifikacji wojskowej albo w trakcie rekrutacji do służby.
- Jeśli jesteś podoficerem lub oficerem młodszym, **masz możliwość awansu** na kolejny stopień wojskowy **bez konieczności zmiany stanowiska**.
- Jeśli jesteś oficerem młodszym, podoficerem lub szeregowym i zajmujesz stanowisko przypisane do 2 lub 3 stopni wojskowych, **możesz otrzymać wyższy stopień po spełnieniu określonych wymagań** (ocena bardzo dobra z opiniowania i staż służby: oficerowie i podoficerowie – co najmniej 3 lata, szeregowi – 5 lat).
- Przy zmianie korpusu w przypadku mianowania kaprala na podporucznika wymagana jest nieposzlakowana opinia i minimum ocena bardzo dobra z opiniowania. Jeśli jesteś szeregowym i po ukończeniu kursu podoficerskiego masz zostać mianowany na stopień kaprala, musisz mieć nieposzlakowaną opinię oraz ocenę bardzo dobrą z opiniowania.
- **Podczas opiniowania służbowego oceniane są:** wywiązywanie się z obowiązków służbowych, kompetencje, predyspozycje, w tym **UWAGA!** zachowanie poza godzinami służby.

- Jeśli jesteś oficerem w stopniu od podporucznika do podpułkownika, za wyznaczenie Cię na stanowiska służbowe i zwalnianie z nich odpowiada kierownik komórki właściwej do spraw kadr, a w przypadku podoficerów oraz szeregowych – dowódca.
- **Jeśli wcześniej byłeś funkcjonariuszem innych służb mundurowych**, do okresu zawodowej służby wojskowej (od którego uzależniony jest awans), wlicza się okres służby w tej formacji w równorzędnym stopniu oraz na równorzędnym stanowisku.

DYSPOZYCJA ZAMIAST REZERWY KADROWEJ

Zamiast, jak dotychczas, przejść do rezerwy kadrowej, będziesz pozostawał w dyspozycji.

Stanie się tak m.in. wtedy, gdy:

- zostaniesz wyznaczony na inne stanowisko,
- zostaniesz skierowany na studia, kursy i szkolenia,
- podejmiesz służbę poza granicami państwa, np. w organizacjach międzynarodowych,
- będziesz na urlopie wychowawczym,
- otrzymasz decyzję o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej.

UWAGA! Dyspozycja nie może być jednorazowo dłuższa niż 2 lata.

Jeśli jesteś w dyspozycji, na wniosek instytucji krajowej lub zagranicznej minister obrony narodowej może, za Twoją zgodą, oddelegować Cię do pełnienia służby w kraju lub za granicą.

STRZEŻ ŻOŁNIERSKIEGO HONORU

NOWOŚĆ! Jeśli wszczęte będzie przeciwko Tobie postępowanie karne za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe umyślne, przełożony zawiesi Cię w czynnościach służbowych na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.

Za przestępstwo nieumyślne, ścigane także w ramach postępowania dyscyplinarnego, możesz zostać zawieszony na czas nie dłuższy niż 12 miesięcy.

UWAGA! W okresie zawieszenia możesz zostać zwolniony ze stanowiska i przeniesiony do dyspozycji. Nie będą Ci wypłacane połowa Twojego wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatki stałe.

Wojsko może Cię zwolnić w przypadku, gdy:

- zostaniesz skazany prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia lub ograniczenia wolności albo aresztu wojskowego,
- **NOWOŚĆ!** Twoja postawa i zachowanie naruszają godność lub honor żołnierza lub nie będą licować z powagą służby oraz ugodzą w dobre imię lub interes sił zbrojnych,
- upłynie 12 miesięcy zawieszenia i nie ustały przyczyny, dla których zostałeś zawieszony,
- nie zostaniesz wyznaczony na stanowisko służbowe, a jesteś w dyspozycji,
- zostaniesz skreślony z listy kształconych w trakcie nauki na studiach i w szkołach wojskowych, w centrach i ośrodkach szkolenia, jeśli nie spełniłeś wymogów określonych w regulaminie nauki lub studiów.

ŻOŁNIERZ TERYTORYALNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Służysz:

- rotacyjnie – w jednostce wojskowej co najmniej raz w miesiącu przez 2 dni w czasie wolnym od pracy (w weekendy);
- dyspozycyjnie – poza jednostką wojskową; nie rezygnujesz ze swoich codziennych zajęć (praca, dom), ale pozostajesz w gotowości do działania w sytuacjach kryzysowych.

UWAGA! Służba terytorialna może trwać od roku do 6 lat. Możesz wystąpić o jej przedłużenie.

Zyskujesz:

FINANSE

- za służbę dyspozycyjną – **miesięczny dodatek za gotowość – 456 zł**;
- za służbę rotacyjną – stawka dzienna za każdy dzień jej pełnienia;
- zwrot kosztów przejazdu na ćwiczenia i z powrotem;
- **dodatki do wynagrodzenia**, np.: desantowy, za służbę na granicy, w patrolu rozminowania, w trudnych warunkach, za prace podwodne;
- świadczenie rekompensujące utracone wynagrodzenie – poza przypadkiem, gdy pełnisz służbę rotacyjną w czasie wolnym od pracy;

- **wypłacaną przez pracodawcę odprawę** (w wysokości dwutygodniowego wynagrodzenia obliczonego tak jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy), jeśli zostałeś powołany do terytorialnej służby wojskowej; **UWAGA!** Odprawa nie przysługuje w razie ponownego powołania do tej samej służby.
- prawo do zapomogi w sytuacjach losowych.

URLOPY

- prawo do urlopu wypoczynkowego, dodatkowego, zdrowotnego, okolicznościowego, nagrodowego i przysługującego honorowym dawcom krwi, udzielanego przez dowódcę jednostki w czasie służby rotacyjnej;
- **prawo do urlopu bezpłatnego** od pracodawcy na okres trwania służby rotacyjnej, z wyjątkiem służby pełnionej jednorazowo w czasie wolnym od pracy. **UWAGA!** Pracodawca udziela urlopu na Twój wniosek, a w przypadku wezwania w trybie natychmiastowego stawiennictwa – urlop jest udzielany na podstawie zawiadomienia szefa Wojskowego Centrum Rekrutacji. **UWAGA!** W czasie trwania urlopu bezpłatnego zachowujesz wszystkie uprawnienia wynikające ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia.

ZDROWIE

- **NOWOŚĆ!** **prawo do skorzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej** w placówkach wojskowych poza kolejnością – na podobnych zasadach jak żołnierze zawodowi.

ROZWÓJ

- **dofinansowanie kursów i nauki** – na koszt wojska możesz ukończyć m.in. kursy uprawniające do obsługi maszyn inżynierskich, prawa jazdy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz ratownictwa pola walki;
- możliwość udziału w kursach dowódczych organizowanych na wojskowych uczelniach wyższych;
- prawo do wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia z zachowaniem ciągłości pracy;
- możliwość przejścia do służby zawodowej; **UWAGA!** Po 2 latach służby masz pierwszeństwo w naborze do armii zawodowej.
- prawo do rekonwersji, w tym przekwalifikowania, doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy; **NOWOŚĆ!** Także w sytuacji, gdy wojskowa komisja lekarska ustali trwałą lub czasową niezdolność do służby wojskowej na skutek wypadku lub choroby pozostających w związku z pełnieniem służby wojskowej.

Dodatkowo zyskujesz ochronę przed zwolnieniem z pracy z wyjątkiem umowy na okres próbny i na czas określony nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz jeżeli zostaniesz zwolniony z własnej winy bez wypowiedzenia, a także w przypadku zwolnień grupowych.

UWAGA! Na czas służby otrzymasz mundur, broń oraz wyposażenie żołnierza, a także – w trakcie pełnienia służby w jednostce wojskowej – **bezpłatne wyżywienie** (lub ekwiwalent) oraz ubezpieczenie.

NOWOŚĆ! ŻOŁNIERZ DOBROWOLNEJ ZASADNICZEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Możesz przejść przez 2 etapy służby:

1. 28-dniowe szkolenie podstawowe w jednostce wojskowej lub centrum szkolenia, zakończone przysięgą; **UWAGA!** Jeśli składałeś już przysięgę wojskową, ten etap Cię nie dotyczy.
2. do 11 miesięcy szkolenia specjalistycznego w jednostce wojskowej połączonego z wykonywaniem obowiązków na stanowisku służbowym w jednostce wojskowej.

Zyskujesz:

- wynagrodzenie w okresie szkolenia w wysokości najniższej pensji żołnierza zawodowego – **4560 zł**;
- prawo do urlopu wypoczynkowego – 2 dni za każdy okres pełnienia służby wynoszący łącznie 30 dni;
- możliwość wstąpienia do rezerwy aktywnej lub Wojsk Obrony Terytorialnej – po ukończeniu 28-dniowego szkolenia podstawowego. Jeśli nie złożysz wniosku o powołanie do rezerwy aktywnej, zostaniesz przeniesiony do rezerwy pasywnej;

UWAGA! W terminie 3 lat od dnia przeniesienia do rezerwy możesz złożyć wniosek o powołanie do dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, by kontynuować szkolenie.

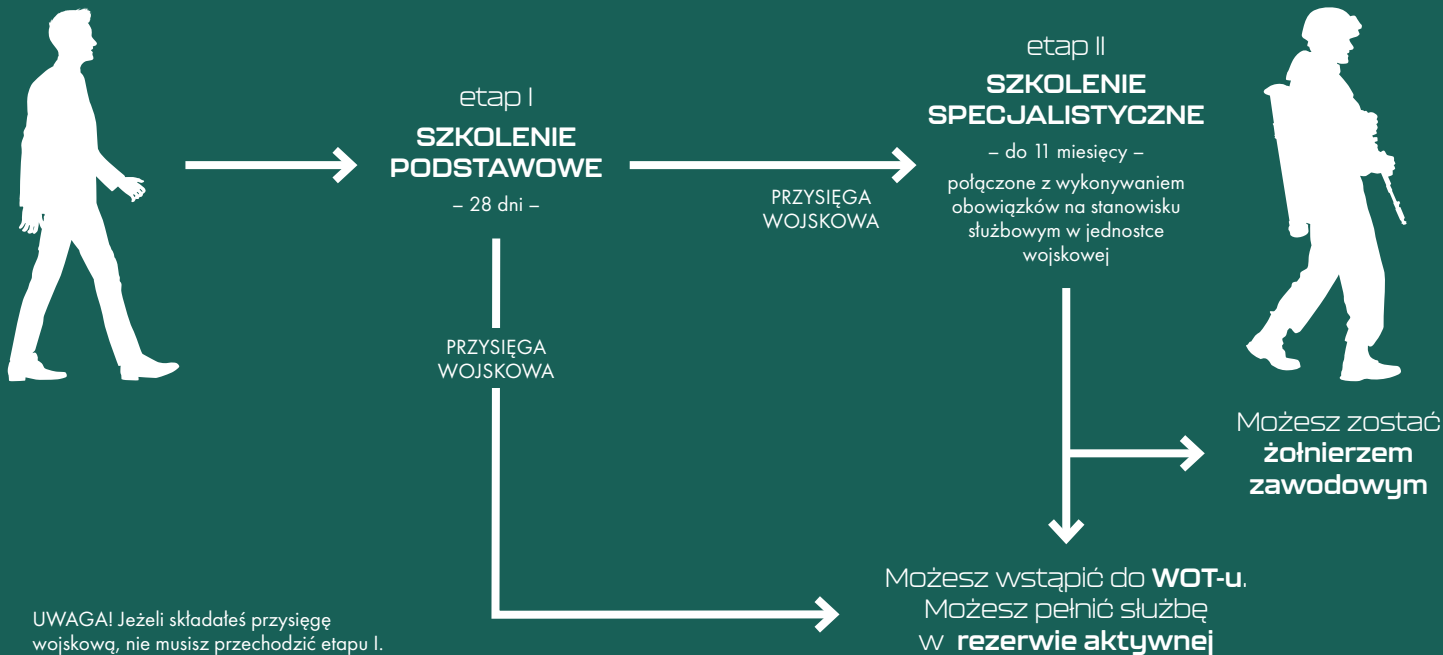
- prawo ubiegania się o powołanie do zawodowej służby wojskowej i pierwszeństwo w naborze – po maksymalnie 11-miesięcznym szkoleniu specjalistycznym;
- pierwszeństwo w zatrudnieniu w administracji publicznej – po spełnieniu wymagań określonych dla danego stanowiska.

UWAGA!

- Możesz wliczyć czas szkolenia do okresu odbywania służby wojskowej albo okresu zatrudnienia.
- Na czas służby masz zapewnione żywienia, mundur i ekwipunek oraz ubezpieczenie. **UWAGA!** Masz wybór – **nie musisz być skoszarowany**, możesz pełnić służbę i mieszkać poza jednostką.
- Absolwenci certyfikowanych wojskowych klas mundurowych oraz oddziałów przygotowania wojskowego mają możliwość odbycia skróconej dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej.
- Dobrowolną zasadniczą służbę wojskową możesz przerwać w dowolnym momencie.

DOBROWOLNA ZASADNICZA SŁUŻBA WOJSKOWA

WETERAN

Możesz starać się o **status weterana**, jeśli jesteś lub byłeś żołnierzem, funkcjonariuszem Służby Wywiadu/ Kontrwywiadu Wojskowego bądź pracownikiem wojska i brałeś udział w: misji zagranicznej pokojowej, stabilizacyjnej, zapewniania bezpieczeństwa państwa – na podstawie skierowania:

- nieprzerwanie przez okres nie krótszy niż 60 dni,
- łącznie przez 90 dni.

Jeśli doznałeś uszczerbku na zdrowiu i zostały Ci przyznane świadczenia odszkodowawcze, możesz ubiegać się także o **status weterana poszkodowanego**.

UWAGA! Status weterana i weterana poszkodowanego gwarantuje licznę uprawnień. Aby uzyskać taki status, musisz wypełnić wnioski i wraz z nim złożyć do MON-u wymagane dokumenty dodatkowe.

Informacje oraz wsparcie możesz uzyskać w Centrum Weterana Działań poza Granicami Państwa, ul. Puławska 6A, 00-909 Warszawa, tel. 261 842 237, 261 842 234, 261 842 149. „Poradnik Weterana”: https://www.wojsko.polskie.pl/weterani/poradnik_weterana/

Masz prawo do:

- dodatkowego urlopu wypoczynkowego do 5 dni – jeśli pracujesz na etacie i nie jesteś uprawniony do urlopu przekraczającego 26 dni w roku;
- wliczenia udziału w działaniach poza granicami państwa do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze;
- zapomogi – jeśli jesteś w trudnej sytuacji materialnej i ukończyłeś 65 lat;

- udziału w turnusie leczniczo-profilaktycznym – uprawnienie przyznawane tylko na czas trwania służby/pracy w resorcie obrony narodowej;
- bezpłatnej pomocy psychologicznej – jeśli problemy zdrowotne są związane z działaniami poza granicami państwa;
- skorzystania z miejsca np. w internacie Agencji Mienia Wojskowego poza miejscem zamieszkania;
- przyjęcia do Domu Weterana poza kolejnością;
- bezpłatnego wstępu do obiektów sportowych, w tym hal sportowych, siłowni i basenów jednostek samorządu terytorialnego;
- bezpłatnego wstępu do wybranych muzeów państwowych.

WETERAN POSZKODOWANY

UWAGA! Jeśli jesteś żołnierzem poszkodowanym, mimo niepełnej sprawności możesz dalej służyć w wojsku – na stanowiskach dla żołnierzy z kategorią „zdolny z ograniczeniami”. Tworzone są one najczęściej w sztabach, administracji, komórkach kadrowych i uwzględniają nie tylko Twoje kwalifikacje, lecz także stan zdrowia.

Masz ponadto prawo do:

- dodatku finansowego – jeśli pobierasz emeryturę lub rentę inwalidzką. **UWAGA!** Wysokość dodatku jest uzależniona od Twojego uszczerbku na zdrowiu. Podstawę wymiaru dodatku stanowi najniższa emerytura. Najniższy dodatek to **5%** podstawy wymiaru – przyznawany za uszczerbek od 1 do 9%, najwyższy, czyli **130%** podstawy wymiaru – przysługuje powyżej 90% uszczerbku na zdrowiu;
- zapomogi – bez względu na wiek;

- **dofinansowania nauki**, w tym studiów magisterskich lub podyplomowych – do wysokości 400% najniższej emerytury na każdy rok szkolny lub akademicki. **UWAGA!** Jeśli jesteś weteranem poszkodowanym-żołnierzem z uszczerbkiem na zdrowiu minimum 30%, dostaniesz pomoc finansową na 2 wybrane formy kształcenia;
- **pierwszeństwa w zatrudnieniu na stanowiskach cywilnych** w instytucjach podległych MON-owi pod warunkiem posiadania kwalifikacji wymaganych na danym stanowisku;
- udziału w bezpłatnych turnusach readaptacyjno-kondycyjnych – gdy masz co najmniej 30% uszczerbku na zdrowiu. **UWAGA!** W takim turnusie możesz uczestniczyć razem z najbliższym, pełnoletnim członkiem rodziny;
- ulg komunikacyjnych w transporcie publicznym – **50%** przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej oraz **37%** przy zakupie biletów jednorazowych na pociągi i autobusy publicznej komunikacji krajowej;
- uprawnień związanych ze świadczeniami opieki zdrowotnej, takich jak:
  - **leczenie poza kolejnością** urazów i chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa,
  - **bezpłatne leki** na czas leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa, a jeśli masz minimum 30% uszczerbku na zdrowiu – pełna refundacja zakupu leków przepisywanych przez lekarzy,
  - prawo do korzystania bez skierowania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych (jeśli masz minimum 30% uszczerbku na zdrowiu);
- wybranych uprawnień inwalidów wojennych i wojskowych, np. pobytu w sanatorium co najmniej raz na 3 lata, pierwszeństwa pobytu w domu kombatanta lub w domu pomocy społecznej (jeśli wymagasz szczególnej opieki), zwolnienia z opłat abonamentowych za radio i telewizję.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Aktywna rezerwa – tworzą ją osoby po przeszkoleniu wojskowym i przysiędze wojskowej, które nie ukończyły 55 lat bądź w przypadku osób posiadających stopień podoficerski lub oficerski – 63 lat. Służba w aktywnej rezerwie jest pełniona na podstawie powołania na czas nieokreślony.

Awans liniowy – awans na kolejny stopień wojskowy bez konieczności zmiany stanowiska.

Certyfikowane wojskowe klasy mundurowe – program Ministerstwa Obrony Narodowej skierowany do uczniów szkół średnich, którego celem jest przygotowanie ochotników do służby wojskowej. Szkoły biorące udział w programie mogą liczyć na dostęp do wojskowych obiektów i sprzętu, wsparcie wojskowych instruktorów oraz dofinansowanie z MON-u.

Czynna służba wojskowa – forma służby wojskowej obejmująca: służby zawodową, zasadniczą i terytorialną, ćwiczenia wojskowe, szkolenie wojskowe studentów, a także służbę pełnioną w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

Ćwiczenia rotacyjne – ćwiczenia organizowane dla żołnierzy rezerwy. Odbywają się w określonych dniach w ciągu danego roku kalendarzowego. Mogą trwać łącznie do 30 dni.

Dobrowolna zasadnicza służba wojskowa – rodzaj służby dla ochotników, którzy nie pełnili służby wojskowej. Składa się z 2 etapów: 28-dniowego szkolenia podstawowego zakończonego przysięgą wojskową oraz maksymalnie 11-miesięcznego szkolenia

specjalistycznego. Ukończenie wyłącznie szkolenia podstawowego daje możliwość aplikowania w szeregi WOT-u lub po złożeniu wniosku – pełnienia służby w rezerwie aktywnej. Przejście pełnego cyklu szkolenia pozwala dodatkowo ubiegać się o powołanie do zawodowej służby wojskowej.

Ewidencja wojskowa – zbiór dokumentów dotyczących: żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz będących w rezerwie, osób podlegających rejestracji, kwalifikacji wojskowej, obowiązkowi służby wojskowej oraz dobrowolnie zgłaszających się do tej służby, a także podlegających innemu rodzajowi obowiązku obrony oraz pracowników resortu obrony narodowej. Ewidencję wojskową prowadzi minister obrony narodowej przy pomocy szefa Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji.

Gratyfikacja urlopowa – dodatek przysługujący co roku żołnierzowi zawodowemu, naliczany na żołnierza oraz każdego członka jego rodziny (żołnierz, żona/mąż, dzieci), wynoszący minimum 35% najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego – prawie 1600 zł na osobę.

Kwalifikacja wojskowa – stawienie się przed komisją wojskową w celu określenia zdolności do pełnienia służby wojskowej. Każdego roku obowiązek ten dotyczy głównie 19-latków. W ramach kwalifikacji można otrzymać kategorie: A – zdolny do czynnej służby wojskowej, B – czasowo niezdolny do czynnej służby wojskowej, D – niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju, z wyjątkiem niektórych stanowisk, E – trwale i całkowicie niezdolny do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju i w czasie wojny.

Legia Akademicka – program Ministerstwa Obrony Narodowej skierowany do studentów cywilnych, mający na celu przeszkolenie wojskowe ochotników, a w efekcie także wzmocnienie potencjału rezerw osobowych Sił Zbrojnych RP.

Mobilizacja – proces przygotowania państwa, w tym sił zbrojnych, do osiągnięcia gotowości do przeciwdziałania bezpośredniemu zewnętrznemu zagrożeniu bezpieczeństwa. Obejmuje: przejście sił zbrojnych państwa z organizacji czasu pokoju na organizację czasu wojny, przekształcenie gospodarki pokojowej w wojenną oraz dostosowanie administracji państwowej do potrzeb wojennych.

Oddziały przygotowania wojskowego – nowa formuła klas wojskowych, których tworzenie w każdej szkole ponadpodstawowej umożliwiła ustawa – Prawo oświatowe. Oddziały powstają w miejsce wygaszanych stopniowo certyfikowanych wojskowych klas mundurowych.

Odprawa mieszkaniowa – świadczenie przysługujące żołnierzom odchodzącym z wojska, np. tym, którzy nie wykupili wojskowego mieszkania. Przy obliczaniu jej wysokości bierze się pod uwagę m.in. wskaźnik ceny metra kwadratowego powierzchni użytkowej budynku, określony w komunikacie prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a także liczbę członków rodziny żołnierza.

Oficer – żołnierz służby czynnej lub żołnierz rezerwy posiadający stopień wojskowy co najmniej podporucznika. Przynależy do korpusu oficerskiego składającego się z oficerów młodszych, oficerów starszych oraz generałów i admirałów.

Opiniowanie – ocena wywiązywania się żołnierza z obowiązków służbowych, a także jego kompetencji, predyspozycji oraz postaw i zachowań poza godzinami służby. Podczas opiniowania wyznaczane są też kierunki rozwoju żołnierza, w tym rozpatrywane kwestie szkoleniowe.

Organizacja proobronna – działająca głównie na rzecz obronności państwowej i obrony cywilnej organizacja pozarządowa, z którą minister obrony narodowej zawarł partnerską umowę proobronną.

Pasywna rezerwa – tworzą ją osoby zakwalifikowane do rezerwy bez złożonej przysięgi (np. po kwalifikacji wojskowej) oraz te, które złożyły przysięgę, ale nie są zainteresowane służbą w wojsku.

Pierwszeństwo zatrudnienia w administracji publicznej – dotyczy żołnierzy dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, którzy po spełnieniu wymagań określonych dla danego stanowiska łatwiej znajdują pracę w administracji publicznej, np. na stanowiskach związanych z obronnością kraju.

Podoficer – żołnierz służby czynnej lub żołnierz rezerwy posiadający stopień wojskowy co najmniej kaprala. Przynależy do korpusu podoficerów składającego się z 2 grup: podoficerów młodszych i podoficerów starszych.

Przydział mobilizacyjny – wyznaczenie żołnierza zawodowego lub rezerwisty na stanowisko służbowe określone w etacie czasu wojennego. Przydział następuje zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi oraz predyspozycjami określonymi dla tego stanowiska.

Przysięga wojskowa – uroczyste ślubowanie składane przez żołnierza po ukończeniu szkolenia podstawowego. Przysięga jest najwyższym zobowiązaniem żołnierza wobec państwa i narodu.

Rezerwista – osoba, która ma kategorię zdolności do pełnienia służby wojskowej i otrzymała stopień szeregowego, ale nie odbyła czynnej służby wojskowej i nie składała przysięgi wojskowej.

Służba dyspozycyjna – pełni ją żołnierz terytorialnej służby wojskowej poza jednostką – pozostaje w gotowości do działania w sytuacjach kryzysowych.

Służba rotacyjna – pełni ją żołnierz terytorialnej służby wojskowej w jednostce wojskowej w czasie wyznaczonym przez dowódcę – co najmniej raz w miesiącu przez 2 dni w czasie wolnym od pracy (w weekendy).

Szkolenie podstawowe – 28-dniowe szkolenie dla osób, które nie miały do czynienia ze służbą wojskową. Kandydaci uczą się podstaw wojskowego rzemiosła, w tym regulaminów, musztry, zasad posługiwania się bronią i innym sprzętem wojskowym. Szkolenie kończy się złożeniem przysięgi wojskowej.

Szkolenie 16-dniowe, tzw. szesnastka – szkolenie wstępne, które przechodzą ochotnicy do terytorialnej służby wojskowej. Obejmuje podstawowe umiejętności taktyczne i strzeleckie. Przed „szesnastką” ochotnik jest zobowiązany do zaliczenia podstaw teoretycznych.

Szkolenie wyrównawcze – odpowiednik szkolenia podstawowego dla ochotników, ale adresowany wyłącznie do żołnierzy rezerwy, którzy chcą podjąć służbę w Wojskach Obrony Terytorialnej.

Realizowane jest w trybie weekendowym, obejmuje 4 dwudniowe szkolenia. Ma na celu odświeżenie wiedzy i umiejętności rezerwistów z zakresu szkolenia podstawowego oraz zapoznanie ich z elementami szkolenia taktycznego właściwego dla lekkiej piechoty.

Świadczenie motywacyjne – dodatek finansowy dla żołnierzy z długim stażem. Żołnierze z wysługą od 25 lat do 28 lat i 6 miesięcy otrzymują co miesiąc 1500 zł, a ci, którzy służą dłużej niż 28 lat i 6 miesięcy, mogą liczyć na 2500 zł miesięcznie.

Świadczenie mieszkaniowe – dodatek mieszkaniowy jako jedna z form gwarancji zakwaterowania. Wypłacany jest żołnierzom zawodowym, którzy chcą np. wynająć mieszkanie na rynku cywilnym albo spłacać kredyt na kupione mieszkanie.

Terytorialna służba wojskowa (TSW) – rodzaj ochotniczej czynnej służby wojskowej w Siłach Zbrojnych RP (w Wojskach Obrony Terytorialnej), pełnionej w formie rotacyjnej – żołnierz pełni ją w jednostce wojskowej w czasie wyznaczonym przez dowódcę lub dyspozycyjnej – poza jednostką, kiedy pozostaje w gotowości do wykonywania zadań. TSW trwa od roku do 6 lat, z możliwością przedłużenia na kolejny okres.

Weteran – osoba, która została skierowana do działań poza granicami państwa w ramach: misji pokojowej lub stabilizacyjnej, kontyngentu policyjnego, kontyngentu Straży Granicznej, wykonywania zadań ochronnych Biura Ochrony Rządu i Służby Ochrony Państwa lub zapewniania bezpieczeństwa państwa (nieprzerwanie przez okres nie krótszy niż 60 dni lub łącznie nie krótszy niż 90 dni) oraz grupy ratowniczej Państwowej Straży Pożarnej (łącznie nie krócej niż 60 dni).

Weteran poszkodowany – osoba, która biorąc udział w działaniach poza granicami państwa na podstawie skierowania, doznała uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku związanego z tymi działaniami lub choroby nabytej podczas wykonywania zadań służbowych poza granicami państwa, z tytułu których przyznano jej świadczenia odszkodowawcze.

Wojskowe Centra Rekrutacji – powstały w miejsce Wojskowych Komend Uzupelnień. W WCR kandydaci do wojska (do korpusu szeregowych lub terytorialnej służby wojskowej) w ciągu maksymalnie 2 dni przechodzą niezbędne procedury naboru do armii.

Żołnierz – osoba pełniąca czynną służbę wojskową lub służbę w aktywnej rezerwie w dniach tej służby oraz osoba, która odbywa ćwiczenia wojskowe w ramach służby w rezerwie pasywnej.

Żołnierz rezerwy – osoba, która złożyła przysięgę wojskową i została przeniesiona do rezerwy po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, w tym z zawodowej służby wojskowej, jeżeli w dalszym ciągu podlega obowiązkowi służby wojskowej. Żołnierzami rezerwy są np. byli żołnierze zawodowi, osoby po służbie przygotowawczej, a także byli żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej i absolwenci programu przeszkolenia wojskowego „Legia Akademicka”.

ZOSTAŃ

ŻOŁNIERZEM

RZECZYPOSPOLITEJ